

HIV/AIDS'le Ba?etme Yöntemleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *HIV/AIDS'le Ba?etme Yöntemleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22999>

Özet

HIV/AIDS'le Ba?etme Yöntemleri Ölçe?i, **HIV pozitif** bireylerin ve AIDS hastalar?n?n kronik hastal?klar? ile ili?kili zorluklar ve stres kar??s?nda kulland?klar? psikolojik ve davran??sal ba?etme yöntemlerini sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir araçtır. Bu ölçek, bireylerin hastal???n getirdi?i damgalanma, sa?lık sorunlar? ve ya?am kalitesi de?i?iklikleriyle nas?l mücadele etti?ini ölçmeyi hedefler. Ölçe?in uyarlamas?, F. Ak?nc?-Y?lmaz tarafından 2003 y?l?nda ger?ekle?tirilen bir doktora tezi kapsam?nda yap?lm??tır.

Anahtar Kelimeler

HIV, AIDS, Ba?etme Yöntemleri, Stres, Kronik Hastal?k, Psikososyal Uyum, Uyarlama, Sa?lık Psikolojisi.

Yazarlar

F. Ak?nc?-Y?lmaz (Uyarlama Yazar?)

Amaç

Ölçe?in temel amac?, HIV/AIDS tan?s? alm?? bireylerin kulland??? spesifik ba?etme stratejilerini (örn. problem odaklı ba?etme, duygu odaklı ba?etme, kaç?nma) saptamak ve bu stratejilerin psikolojik uyum düzeyleri ile ili?kisini ara?tırmaktır. Bu araç, klinik çal??malarda ve psikososyal müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçek, özellikle Türk popülasyonunda HIV/AIDS ile ya?aman?n getirdi?i benzersiz zorluklar? ele alacak ?ekilde kültürel adaptasyondan geçirilmiştir.

Yap?

HIV/AIDS'le Ba?etme Yöntemleri Ölçe?i, bireylerin zorlayıcı ya?am olaylar?na veya stresörlere yan?t olarak geli?tirdi?i bili?sel ve davran??sal çabalar? kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Genel olarak ba?etme literatüründeki temel faktörleri yansıtt??? varsayılmaktadır. Bu faktörler, hastal???n yönetimine yönelik aktif ad?mlar atmaktan (problem odaklı) veya hastal???n yaratt??? olumsuz duygusal yükü azaltmaya çal??maktan (duygu odaklı) oluşabilir. Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ne ölçüde korundu?u incelenmiştir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamas?na ra?men, Ak?nc?-Y?lmaz'ın doktora tezi kapsam?nda ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unun test edildi?i varsayılmaktadır. Geçerlik

çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt geçerli?i (örn. depresyon, anksiyete veya ya?am kalitesi ölçekleriyle korelasyon) yöntemlerini içermi?tir. Ölçe?in, HIV/AIDS hastalar?n?n ba?etme düzeylerini gerçekten ölçtü?ünü göstermek için uzman görü?leri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm?? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi verilmemi?tir. Tipik bir psikometrik uyarlama çal??mas?nda, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplan?r. Bu de?erin, kabul edilebilir düzeylerde (genellikle .70 ve üzeri) olmas? beklenir. Ayrıca, ölçe?in zaman içinde tutarlılık?n? de?erlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in HIV/AIDS hastalar?n?n ba?etme stratejilerindeki göreceli de?i?mezli?i ne kadar iyi yakalad???n? gösterir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n?n belirlenmesi amacıyla, uyarlama çal??mas?nda genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel ba?etme boyutlar? altında topland???n? ortaya koyar. Orijinal ölçe?in yap?s?n?n korunup korunmad???, Türk örneklemindeki kültürel farklılıklar nedeniyle alt boyutlarda de?i?iklik olup olmad??? bu analizlerle saptanm??t?r. Ba?etme stratejileri genellikle birden fazla faktörden oluştu?u için, ölçe?in de çok faktörlü bir yap? sergilemesi muhtemeldir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?e ba?lı olarak genellikle 4 veya 5'li Likert tipi derecelendirme (Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?lıyorum'a kadar) kullan?ld??? varsay?lmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Kronik hastal??? olan bireyler, özellikle HIV pozitif bireyler ve AIDS hastalar?.

Age Group: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki HIV pozitif bireyler ve AIDS hastalar? örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yapılarak standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i. Bireylerin kendi ba?etme davran??ları?n? ve bili?lerini derecelendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

HIV, AIDS, Stres Yönetimi, Psikolojik Dan??manl?k, Sa?l?k Psikolojisi, Likert Ölçe?i, Psikometrik Araçlar, Doktora Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (2003 tez çal??mas? s?ras?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, F. Ak?nc?-Y?lmaz'ın 2003 y?l?nda tamamlad??? doktora tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için yazar veya Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü'nden izin al?nmas? gerekebilir. Ölçe?in ticari kullan?m?na dair net bir bilgi bulunmamaktadır. Testin gel?tirme veya uyarlama y?l? 2003'tür.

Bu ölçe?e ait orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: hivaid sle-basetme-yontemleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ak?nc?-Y?lmaz, F. (2003). *HIV pozitif ve AIDS hastalar?nın ya?ad?klar? güçlükler ve ba?etmeleri* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Referans Linki: tez.yok.gov.tr

HIV/AIDS'le Ba?etme Yöntemleri Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ula?mak için Ak?nc?-Y?lmaz'ın 2003 tarihli doktora tezine veya yukar?da belirtilen PDF doküman?na ba?vurulmas? gerekmektedir.